

SAMMANFATTANDE BEDÖMNING ST-SPUR-inspektion

Inspektionsdatum: 2016-04-11--12

Karolinska Universitetssjukhuset Solna och Huddinge
Sjukhus

Stockholm
Ort

Gynekologi och Obstetrik
Klinik

Hannelore Wenkeler och Lotta Wassén
Inspektörer

Gradering

- A Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetskriterier är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer.
- D Flera allvarliga brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd.

STRUKTUR

A Verksamheten

Verksamheten bedrivs på två tomter, Solna och Huddinge med lite olika profil. Alla ST-läkare kommer under sin ST att inneha placeringar på båda sjukhusen. Sammantaget bedöms verksamheten vara tillräckligt allsidig för att ST-utbildningens mål ska kunna uppfyllas.

Verksamheten innehåller jour och/eller beredskap.

Det finns en plan för att främja lika rättigheter och möjligheter för ST-läkare oavsett deras kön, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning.

Det finns tydliga direktiv och det finns dokumenterade rutiner för att specialiseringstjänstgöringen skall kunna genomföras och regelbundet utvärderas.

- A Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning
- B Uppfyller SOSFS
- C Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas
- D Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs

B Medarbetarstab och interna kompetenser

Det finns en mycket bred klinisk kompetens och mycket god tillgång till vetenskaplig, administrativ och pedagogisk kompetens. Det finns flera professorer, docenter och disputerade läkare som kan fungera som vetenskapliga handledare.

Det finns organisatoriska stödfunktioner i form av två studierektorer, en på varje sjukhus, med skriftliga uppdragsbeskrivningar. Studierektorerna är specialistkompetenta läkare (varav en är disputerad) och båda har genomgått handledarutbildning. Studierektorerna är också ST-chefer dvs. de är både studierektorer och ST-chefer i en och samma person.

Gyn KS

Samtliga ST-handledare är specialistkompetenta i obstetrik och gynekologi har genomgått handledarutbildning.

Det finns generella instruktioner för hur handledningen av ST-läkare ska gå till, och det finns formaliserade handledarträffar.

Tillgången till läkare med relevant specialistkompetens, liksom andra medarbetare, motsvarar väl kravet på handledning.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

C Lokaler och utrustning

Omfattningen och standarden på lokaler och utrustning medger en god lärandemiljö. Det finns adekvata arbetslokaler och ST-läkarna har tillgång till en fast arbetsplats inom enheten, som gör det möjligt att arbeta ostört. Flera ST-läkare delar på en dator.

Tillgång till för specialiteten adekvat bibliotekstjänst finns.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggning

Tjänstgöringen är organiserad och planerad så att målbeskrivningen kan uppfyllas. Större delen av tjänstgöringen utförs vid moderenheten men alla arbetar någon period under sin ST på systemsjukhuset för att alla mål i ST-utbildningen skall uppfyllas. Exempelvis har bara Huddinge gynekologisk akutmottagning dygnet runt och enbart Solna har gynekologisk tumörkirurgi. Dessutom arbetar man under några månader på barnmorskemottagning i södra Stockholmsområdet samt på Liljeholmens gynmottagning. Även dessa mottagningar har fullgod handledning.

Tjänstgöringen är upplagd utifrån målbeskrivningens utbildningsstruktur och utifrån specialitetsföreningens/ sektionens rekommendationer.

Utvärderingen är kontinuerlig.

Enheterna har ett introduktionsprogram för ST-läkarna som genomförs enligt planering även om introduktionsprogrammet var något otydligt för ST-läkarna.

Alla ST-läkare har ett ST-kontrakt, som i avtalsform reglerar arbetsgivarens respektive ST-läkarens ömsesidiga åtagande.

Alla ST-läkare har ett individuellt och tillräckligt preciserade utbildningsprogram som revideras regelbundet.

Jourtjänstgöring utgör en adekvat del av tjänstgöringen. De flesta börjar gå jour efter cirka tre månader, en del har inte känt sig redo samt efterlyst bättre riktlinjer vad man bör kunna och bör ha utfört inför sitt första jourpass.

Alla ST-läkare, oavsett kön, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning arbetar på lika villkor och har lika möjligheter att nå målen i målbeskrivningen.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

E Handledning och uppföljning

Alla ST-läkare har en personlig handledare.Handledningssamtalen dokumenteras av ST-läkaren.

Många har svårt att hitta tid för handledarsamtal då den inte är schemalagd, därför sker den ofta utanför ordinarie arbetstid och mer sällan än en gång per månad. Är schemalagd 16.30-17.30 onsdagar på Huddinge.

Handledarna har varierande kunskaper om ST-utbildningen, troligen på grund av att de två engagerade studierektorerna ofta övertar en del handledaruppgifter. Alla handledare har dock handledarutbildning.

De flesta, men inte alla ST-läkare har medarbetarsamtal med sin ST-läkarchef cirka en gång per år. Den individuella utbildningsplanen revideras och uppdateras regelbundet.

De flesta specialister, men också barnmorskor på kliniken, är utbildningsintresserade och det finns en stor vilja och ett stort engagemang i att vilja lära ut. Generellt framhålls ett gott samarbetsklimat mellan läkare och barnmorskor. Några områden (gynekologisk ultraljud, endokrinologisk gynekologi, hysteroskopier och koniseringar på Solna) har dock pekats ut som sämre och där sker liten eller ingen kunskapsöverföring alls. För gynekologisk endokrinologi finns dock en plan för hur kunskapsöverföringen skall ske i framtiden.

Vid regelbundna ST-kollegium bedöms ST-läkarens kompetensutveckling årligen och bedömningen återförs sedan till berörd via respektive handledare. Det finns flera checklistor kring olika färdigheter som används i varierande omfattning för sit-ins och daglig återkoppling.

Generellt är utbildningsklimatet mycket gott.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

F Teoretisk utbildning

Kurser utifrån målbeskrivningen är inplanerade i utbildningsprogrammet. ST-läkaren bereds möjlighet att delta vid nationella möten (OGU, SFOG) samt vid Stockholms/Södertäljes interna ST-dagar (STUSS) sex heldagar per år. Det finns ingen schemalagd tid för självstudier. Så gott som dagligen finns det interna utbildningstillfällen under morgonmöten och luncher även om många upplever att det inte alltid är lätt att komma ifrån verksamheten i tid för att delta.

ST-läkarna deltar i teamträningar (enligt ALSO koncept, neonatal HLR, HLR på gravid) och genomgår CTG certifiering.

Genomgången kurs och utbildning redovisas på kliniken.

Utbildning inom benign och akut gynekologi sker för ST-läkare som har sin bas i Solna enbart under den cirka sex månader långa randning på Huddinge, för de ST läkare som påbörjade ST före 2015 För ST läkare primärt tillhörande Solna och med start av kontraktet efter 2015 planeras en minst 12 månader placering på Huddinge för att uppfylla de delmål som ffa berör

akut och benign gynekologi. Generellt finns det för lite ”vanlig” gynekologisk mottagning. All tumörkirurgisk verksamhet är förlagd till Solna och alla ST gör en cirka fyra veckor lång randning där.

Den högspecialiserade obstetriska vården med stora patientflöden på båda siter säkerställa en fullgod utbildning inom förlossningsvård och ST-läkarna får också se mer ovanliga åkommor. Deltagande i specialistexamen uppmuntras och ST-läkaren får två veckor inläsningstid. Varje år skrivs den också på hemmaplan av alla ST-läkare som ett diagnostiskt prov.

Via ST kollegium får ST-läkaren återkoppling avseende sina teoretiska kunskaper.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

Det finns gott om vetenskapligt meriterade läkare på kliniken (disputerade 36, docenter 21, professorer 5 av totalt 99 specialister) samt pågående forskningsprojekt. ST-läkare uppmuntras till att göra sitt vetenskapliga arbete inom en forskargrupp och att arbetet kan bli en början till fortsatt forskning eller att man mot slutet av sin ST hittar ett forskningsområde för framtida forskarutbildning. ST-läkaren får avsätta cirka 10 veckor för det vetenskapliga arbetet inklusive kurs och kvalitetsarbetet, vid behov mer.

Nio ST-läkare är doktorander, två är på gång. Två läkare innehar för närvarande forskar ST och en gör post-doc. Som forskar ST får man inte specialistlön vid den tidpunkten man egentligen hade blivit färdig specialist men man får ett lönepåslag på 3000 SEK/månad när man gjort sin halvtidskontroll. Efter disputation får man ett lönepåslag på 1500 SEK/månad.

Alla ST-läkare går en kurs i medarbetar- och ledarutveckling för ST-läkare (LUST) som anordnas av Karolinska Universitetssjukhuset som täcker till viss del delmålen för vetenskaplighet och förbättringsarbete. Doktoranderna går forskarskola.

Det finns en uttalad ambition att arbetet på kliniken ska baseras på evidens och vetenskap och klimatet är forskningsvänligt.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

Kursen i medarbetar- och ledarutveckling för ST-läkare (LUST) täcker delmålen för ledarskap och kommunikation.

ST-läkare är delaktiga i och ansvariga för internutbildningar samt ges i varierande omfattning möjligheter att leda arbetslaget i det dagliga arbetet. ST-läkarna deltar i undervisning av läkarkandidater. ST-läkarna leder också morgonrapporten på sjukhusen.

Via ST kollegium får ST-läkaren återkoppling avseende sin kommunikativa kompetens och ledarskapsförmåga.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

Styrkor

- God tillgång på teoretisk kompetens
- God tillgång på handledare
- Bra struktur på utbildning och handledning
- Mycket god kirurgisk utbildning
- God tillgång på erfarna kollegor i klinisk vardag

Svagheter

- Otydligt introduktionsprogram
- Avsatt tid för självstudier saknas
- Svårt att få till handledartid
- Varierande kunskap hos handledarna om ST-målbeskrivningen
- För lite vanlig gynmottagning

Förbättringspotential

- Schemalagd tid för handledning och självstudier
- Öka kunskapen hos handledarna om handledarrollen och ST målbeskrivningen
- Se till att alla ST får samma utbildning oavsett basklinik (Huddinge eller Solna)
- Utnyttja allas kompetens och spetskompetens för utbildning av ST
- Gör introduktionsprogrammet tydligare och se till att det används av alla
- Se till att alla känner till checklistor och kan använda dem som ett hjälpmedel vid sit-in och daglig återkoppling
- Checklista eller liknande inför första jourpasset
- Bättre avstämning med ST att hen känner sig redo att gå jour